

Súd:	Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka:	1Sak/12/2023
Identifikačné číslo spisu:	1022201712
Dátum vydania rozhodnutia:	18. augusta 2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	predsedníčka senátu
ECLI:	ECLI:SK:NSSSR:2023:1022201712.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD., LL.M. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobcu): U. A. U., nar. XX.XX.XXXX., štátna príslušnosť: Libanonská republika, bez platného cestovného dokladu, toho času S. XX, O., Slovenská republika, zastúpený: Slovenská humanitná rada, so sídlom Budyšínska 1, Bratislava, IČO: 17 316 014, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, 821 01 Bratislava, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/18/2022-59 zo dňa 08.03.2023 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-306-37/2022-Ž zo dňa 11.11.2022, takto

r o z h o d o l :

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-306-37/2022-Ž zo dňa 11.11.2022 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) rozhodol v konaní podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o azyle“) vo veci žiadosti o udelenie azylu cudzinca: U. A. U., nar. XX.XX.XXXX . tak, že zamietol žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú podľa § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle.

II.

Konanie na krajskom súde

2. Krajský súd (ďalej aj „správny súd“) preskúmal rozhodnutie žalovaného a jeho postup pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 a nasl. Správneho súdneho poriadku, ďalej S.s.p.), dospel k záveru, že argumentácia žalobcu v správnej žalobe nie je dôvodná a je potrebné ju podľa § 219 S.s.p zamietnuť.

3. Správny súd dal do pozornosti, že pri rozhodovaní o zamietnutí žiadosti o azyl ako neprípustnej sa jedná o rozhodovanie vo svojej podstate procesného charakteru a neposudzuje sa žiadosť o azyl v jej merite, teda sa ani neskúma, či sú splnené predpoklady na udelenie azylu, resp. poskytnutia doplnkovej ochrany, ale preveruje iba splnenie jedného z predpokladov v § 11 ods. 1 zákona o azyle. Z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle vyplýva, že žiadosť o udelenie azylu sa zamietne ako neprípustná v prípade, že sa jedná o opakovanú žiadosť o udelenie azylu, v minulosti sa v konaní o azyle už právoplatne rozhodlo o tom, že sa neudelí azyl a od právoplatnosti rozhodnutia nedošlo k podstatnej zmene skutkového stavu (právne relevantná zmena skutkového stavu).

4. Konštatoval, že v novom konaní o (ďalšej) žiadosti o azyl je teda podstatná tá skutočnosť, či už v minulosti bolo o žiadosti o azyl právoplatne rozhodnuté a či od tohto právoplatného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá môže spočívať jednak v dôvodoch o azyl, resp. sa môže jednať o závažnú zmenu pomerov v krajine pôvodu žiadateľa. Je však potrebné zdôrazniť, že podstatná zmena okolností musela nastať v čase odo dňa právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o azyle.

5. Ako ďalej uviedol krajský súd žalovaný v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že k takej podstatnej zmene okolností nedošlo. Žalobca v správnej žalobe namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré dôvody žalobca videl najmä v tom, že žalovaný nesprávne vyhodnotil informácie o krajine pôvodu žalobcu v tom zmysle, že v súčasnej dobe v Libanone neprebíha žiaden vnútroštátny alebo medzinárodný konflikt, a že žalobcovi v prípade návratu do krajiny pôvodu nehrozí vážne individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti jeho osoby.

6. Ako vyplynulo z odôvodnenia rozsudku krajského súdu medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že skôr už bolo právoplatne rozhodnuté o žiadosti žalobcu o udelenie azylu tak, že žalovaný dňa 23.06.2022 rozhodol o neudelení azylu žalobcovi. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.07.2022. Žalobca voči nemu opravný prostriedok resp. správnu žalobu nepodal.

7. Správny súd sa preto zamerail na to, či od právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o neudelení azylu došlo k podstatnej zmene skutkového stavu a či orgán verejnej správy tieto skutočnosti náležite a správne vyhodnotil.

8. Krajský súd porovnaním žiadosti žalobcu o udelenie azylu dospel k záveru, že dôvody v oboch žiadostiach sú takmer totožné s tým, že v novej žiadosti o azyl žalobca síce uviedol aj ďalšie dôvody (účasť manželky žalobcu na demonstrácii, vyhrážanie, krádež auta žalobcu a následné vyhrážanie), avšak tieto okolnosti nastali ešte v roku 2019, preto ich nemožno považovať za právne relevantnú zmenu skutkového stavu.

9. Čo sa týka podstatnej zmeny skutkového stavu v situácii v krajine pôvodu žalobcu, žalobca v správnej žalobe citoval viaceré správy. Celkovo bolo týchto správ 7, pričom tri z nich boli vydané skôr, ako bolo vydané predchádzajúce rozhodnutie o azyle.

10. Z ostatných správ vyplýva, že Libanon je v dlhodobom ozbrojenom konflikte s Izraelom, ktorý by za určitých okolností mohol eskalovať. Žalobca poukázal aj na správy o krajine pôvodu, ktoré do konania zabezpečil žalovaný a na konkrétne údaje, z ktorých prevažná časť spadá do obdobia pred vydaním predchádzajúceho rozhodnutia. Ostatné údaje, na ktoré žalobca poukázal, sa týkajú dlhodobej ekonomickej situácie v krajine (posledné dve informácie), správa z 10.9.2022 o zatknutí členov ISIL nevypovedá o zhoršení bezpečnostnej situácie, protesty zdravotníkov rovnako podľa polytematickej správy čl. 100 administratívneho spisu spadajú do obdobia júna 2022 a z rovnakej správy, vrátane rovnakého obdobia vychádza aj informácia o náraste násillia o 42 %, a teda tieto správy nie je možné

vyhodnotiť ako správy svedčiace o podstatnom zhoršení bezpečnostnej situácie od vydania predchádzajúceho rozhodnutia o azyle žalobcu. Čo sa týka nepriaznivej ekonomickej situácie, ktorá z týchto správ vyplýva, táto samotná nemá žiaden právne relevantný vplyv na rozhodnutie o azyle, pretože nepriaznivá ekonomická situácia nie je právnym dôvodom na udelenie azylu.

11. Ďalej súd uviedol, že tak zo správ o krajine pôvodu, zabezpečených žalobcom ako aj žalovaným vyplýva, že v Libanone je dlhodobá nepriaznivá ekonomická situácia a zároveň, že táto krajina je v dlhodobom ozbrojenom konflikte. V máji 2022 sa tam konali národné voľby, ktoré viedli k zvýšeniu násilia, ktoré však malo výlučne dočasný charakter (toto nepochybne vyplýva zo strany 5 polytematickej správy o krajine pôvodu - čl. 98 administratívneho spisu).

12. Dlhodobá nepriaznivá situácia (existujúca dlho pred právoplatnosťou predchádzajúceho rozhodnutia o azyle) v krajine pôvodu však nebola predmetom napadnutého rozhodnutia a nie je ani právne relevantným dôvodom na jeho zrušenie. Žalobca v správnej žalobe neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako podstatnú zmenu skutkového stavu od právoplatnosti ostatného rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenie azylu (t.j. odo dňa 18.07.2022). Žalobca v správnej žalobe namietal, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí nesprávne vyhodnotil informácie o krajine pôvodu, pričom túto žalobnú námietku viazal na nesprávne vyhodnotenie toho, či v Libanone prebieha vnútroštátny alebo medzinárodný konflikt a na to, či žalobcovi hrozí v krajine pôvodu ohrozenie života. Tieto žalobné námietky však nevychádzajú zo skutočností, ktoré nastali v krajine pôvodu žalobcu odo dňa 18.07.2022, ale z dlhodobého stavu, ktorý je v krajine pôvodu žalobcu dlhý čas a mohli by mať právnu relevanciu, ak by preskúmaným rozhodnutím bolo napr. predchádzajúce rozhodnutie o azyle, v ktorom sa žalovaný týmito skutočnosťami zaoberal alebo zaoberať mal. Touto správnu žalobou nie je možné nahradiť neuplatnený opravný prostriedok/správnú žalobu voči predchádzajúcemu rozhodnutiu o azyle, ani ním dosiahnuť preskúmanie skutočností, ktoré nie sú jeho predmetom.

13. Pretože žalobca v správnej žalobe neoznačil žiadnu právne relevantnú podstatnú zmenu skutkového stavu, ktorá nastala v čase od právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenie azylu (t.j. odo dňa 18.07.2022), a ktorú žalovaný v napadnutom rozhodnutí nezohľadnil, hoci tak urobiť mal a správny súd takúto zmenu nezistil zo správnej žaloby ani z administratívneho spisu, správny súd dospel k záveru, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí túto skutočnosť vyhodnotil správne (t.j. v prípade žalobcu nedošlo k podstatnej zmene skutkového stavu). Posúdenie splnenia ostatných zákonných predpokladov vymedzených v § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle sporné nebolo.

14. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 168 S.s.p., a žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný v celom rozsahu právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože žalovanému voči žalobcovi nevznikli také dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od neho spravodlivo požadovať.

III.

Konanie na kasačnom súde

15. Proti rozsudku krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhol aby kasačný súd zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 08.03.2023, č.k. 7Saz/18/2022-59, zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie, aktuálne opätovne posúdil bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu sťažovateľa.

16. Sťažovateľ poukázal na to, že samotný žalovaný v napadnutom rozhodnutí konštatuje, že od vydania rozhodnutia v jeho predchádzajúcom azylovom konaní, t.j. od júna 2022 došlo v krajine pôvodu žalobcu k nárastu násilia, ekonomika v krajine kolabuje, o čom svedčia všetky ukazovatele, vrátane miery nezamestnanosti, chudoby, inflácie, problémov so zásobovaním, čo prispieva k

politickej kríze a k nárastu násilia a kriminality, čoho si je žalovaný vedomý. Je si tiež vedomý značného vplyvu a moci, ktoré má hnutie Hizballáh v Libanone, a ktorú využíva na svoje ciele.

17. Sťažovateľ uviedol, že z najaktuálnejších informácií k bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu sťažovateľa zo dňa 11.04.2023 pritom vyplýva, že ľudia v južnom Libanone sa obávajú širšej konfrontácie s Izraelom po cezhraničnom násilí po tom, ako boli v piatok náhle prebudení zvukom bomby, ktorú zhodilo izraelské lietadlo v južnej libanonskej štvrti Tyre (len 33 km od bydliska sťažovateľa). Izraelská piatková bombardovacia kampaň nastala po tom, ako bolo vo štvrtok vystrelených 34 rakiet na jeho územie z regiónu len niekoľko kilometrov od libanonskej hranice, čo bolo zjavne reakciou na izraelský útok na areály mešity Al-Aqsa v Jeruzaleme.

18. Sťažovateľ má ďalej za to, že libanonská vláda vyhlásila, že pracuje na znižovaní napätia prostredníctvom šiitskeho ozbrojeného hnutia Hizballáh, ktoré má podporu Iránu, a ktoré tiež preberá zodpovednosť za útok napriek svojej kontrole nad bezpečnosťou v južnom Libanone.

19. Sťažovateľ ďalej uviedol, že periodikum France 24.com v článku zo dňa 07.04.2023 uviedlo, že dve izraelské ženy boli zabité pri streľbe na okupovanom Západnom brehu v piatok, len pár hodín potom, ako Izrael bombardoval Gazu a Libanon po raketovej paľbe palestínskych militantov. Rozšírenie konfliktu odkedy sa izraelská polícia stretla s Palestínčanmi v Jeruzalémskej vzplanutej mešite Al-Aqsa vyvolalo výzvy medzinárodného spoločenstva, ale izraelská armáda prisahala, že palestínskym frakciám nedovolí otvoriť nový front v Libanone. Bola to najťažšia raketová paľba z Libanonu od 34-dňovej vojny Izraela s militantnou skupinou Hizballáh podporovanou Iránom v roku 2006 a Izrael prvýkrát potvrdil útok na libanonské územie od apríla 2002.

20. Sťažovateľ dôvodil ďalej tým, že z aktuálnych informácií o krajine pôvodu sťažovateľa (apríl 2023) je zrejmé, že od právoplatnosti rozhodnutia o azyle (prvého) došlo k závažnej zmene pomerov v krajine pôvodu sťažovateľa. Sťažovateľ opäť poukazuje na to, že nejedná sa o jediný subjekt, ktorému by bola zverená právomoc rozhodovať o tom, či ide o situáciu ozbrojeného konfliktu. Bezpečnostná rada OSN má mandát identifikovať situácie, ktoré sú hrozbou pre mier a bezpečnosť. ICRC (Medzinárodná komisia Červeného kríža) je ďalším subjektom, ktorý rozhoduje o prítomnosti ozbrojeného konfliktu a to na účel určenia uplatniteľnosti medzinárodného humanitárneho práva. Pre posudzovanie prítomnosti ozbrojeného konfliktu v rámci posudzovania žiadosti o azyl sa však nevyžaduje formálne uznanie situácie ako ozbrojeného konfliktu, či zo strany štátu alebo medzinárodnej organizácie. Podľa rozsudku ESD č. C-465/07 v prípade Elgafji, ESD sa vo výroku rozsudku vyjadril, že existencia vážneho a individuálneho ohrozenia života osoby žiadateľa o doplnkovú ochranu nie je podriadená podmienke, že žiadateľ predloží dôkaz o tom, že je špecificky dotknutý z dôvodu okolností vlastných jeho osobnej situácii.

21. Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že ozbrojený konflikt je v medzinárodnom práve konflikt medzi vojakmi viacerých štátov alebo medzi vojakmi para militaristickými organizáciami alebo povstalcami v rámci jedného štátu. Ozbrojený konflikt existuje už vtedy, keď vojaci alebo para militaristické skupiny disponujúce aspoň regionálne obmedzenou mocou hrozia, že svoju moc využijú. Presné odlíšenie pojmov ozbrojený konflikt a vojna (vojnový stav) je sporné.

22. Poukázal na znenie Smernice Rady 2005/85/ES o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Procedurálna smernica), na znenie Smernice Rady 2004/83 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov, alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu a obsah poskytovanej ochrany (Kvalifikačná smernica).

23. Sťažovateľ vidí nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ustanovenia § 440 ods.1 písm. g) S.s.p. v tom, že správny súd nevyhodnotil situáciu v krajine pôvodu sťažovateľa ako podstatné zhoršenie bezpečnostnej situácie od vydania predchádzajúceho rozhodnutia o azyle. Sťažovateľ má za to, že je jasne preukázané a vyplýva to okrem iného aj zo správ zabezpečených žalovaným, že k zhoršeniu bezpečnostnej situácie od júla 2022 došlo. Aktuálne Libanon čelil raketovej paľbe, a teda sťažovateľa

v tejto situácii nemožno vrátiť do krajiny pôvodu, nakoľko hrozbu vážneho a individuálneho ohrozenia života sťažovateľa nemožno s dostatočnou mierou istoty vylúčiť. Sťažovateľ pociťuje obavy o svoju bezpečnosť a do krajiny pôvodu sa vrátiť odmieta.

24. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť. Uviedol, že v prípade sťažovateľa ide o opakovanú žiadosť o udelenie azylu, a preto nebolo povinnosťou žalovaného, aby posudzoval jeho žiadosť v merite veci. Žalovaný zamietol žiadosť sťažovateľa o udelenie azylu ako neprípustnú v zmysle § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle. V uvedenom prípade teda ide o rozhodovanie procesného charakteru a preveruje sa splnenie predpokladov uvedených v § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle. Je zrejmé, že v prípade sťažovateľa ide o nasledovné predpoklady - či sa jedná o opakovanú žiadosť o udelenie azylu, či sa v minulosti už právoplatne rozhodlo o tom, že sa neudeľuje azyl a či od právoplatnosti rozhodnutia nedošlo k podstatnej zmene skutkového stavu.

25. Žalovaný konštatoval, že v súvislosti s predpokladom, že od právoplatnosti rozhodnutia o neudelení azylu nedošlo k podstatnej zmene skutkového stavu, mal za to, že aj tento predpoklad bol splnený, nakoľko k podstatnej zmene po vydaní právoplatného rozhodnutia o neudelení azylu nedošlo. Pod podstatnou zmenou okolností vo veci je potrebné rozumieť nastúpenie takého stavu, ktorý by bol spôsobilý privodiť iné rozhodnutie vo veci, a teda nestačí akákoľvek zmena, ale rozhodujúcim faktorom je moment jej podstatnosti. Sťažovateľ nepredložil od právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenie azylu (od 18.07.2022) skutočnosti, ktoré by sa mohli považovať za podstatnú zmenu skutkového stavu.

26. Na základe uvedených skutočností žalovaný kasačnému súdu navrhol, aby postupom podľa § 461 S. s. p. kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právny názor kasačného súdu

27. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a) S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

28. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18.08.2023 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

V.

Aplikovaná právna úprava

29. Podľa § 11 ods.1 písm. f) zákona o azyle, ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak ide o opakovanú žiadosť o udelenie azylu, v minulosti sa v konaní o azyle už právoplatne rozhodlo o tom, že sa žiadosť zamieta ako zjavne neopodstatnená, neudeľuje sa azyl, odníma sa azyl, nepredlžuje sa doplnková ochrana alebo sa zrušuje doplnková ochrana a od právoplatnosti rozhodnutia nedošlo k podstatnej zmene skutkového stavu; ministerstvo môže rozhodnúť, či žiadosť o udelenie azylu bola podaná výlučne s cieľom odvrátiť bezprostredne hroziaci výkon vyhostenia zo Slovenskej republiky.

30. Podľa čl. 33 ods. 2 písm. d) procedurálnej smernice členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak žiadosť predstavuje následnú žiadosť, pričom sa neobjavili ani neboli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia súvisiace s posúdením, či

žiadateľ spĺňa požiadavku na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu v zmysle smernice 2011/95/EÚ.

31. Podľa čl. 40 procedurálnej smernice na účely prijatia rozhodnutia o prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa čl. 33 ods. 2 písm. d) následná žiadosť o medzinárodnú ochranu najprv podlieha predbežnému posúdeniu, či sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95/EÚ.

32. Podľa čl. 40 ods. 3 procedurálnej smernice ak sa v predbežnom posúdení uvedenom v odseku 2 konštatuje, že sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95/EÚ, žiadosť sa bude ďalej posudzovať podľa kapitoly II. Členské štáty môžu stanoviť aj iné dôvody na to, aby sa následná žiadosť ďalej posudzovala.

33. Podľa § 206 ods.4 S.s.p, pre správny súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

VI.

Právne posúdenie veci kasačným súdom

34. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o zamietnutí opakovanej žiadosti o udelenie azylu ako neprípustnej podľa § 11 ods. 1 písm. f) o azyle. Preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší správny súd SR ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

35. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

36. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

37. Kasačný súd na tomto mieste považuje za dôležité uviesť, že žiadosť o azyl bola preskúmaným rozhodnutím zamietnutá podľa § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle. Z obsahu tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že žiadosť o udelenie azylu sa zamietne ako neprípustná, ak ide o opakovanú žiadosť o udelenie azylu, v konaní o udelení azylu sa už právoplatne rozhodlo o tom, že sa žiadosť zmieta ako zjavne neopodstatnená, neudeľuje sa azyl, odníma sa azyl, nepredlžuje sa doplnková ochrana alebo sa zrušuje doplnková ochrana a skutkový stav sa podstatne nezmenil. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že žalovaný mal povinnosť v prípade zistenia, že sú splnené vyššie uvedené podmienky takúto žiadosť zamietnuť.

38. Pri posudzovaní opakovanej žiadosti o udelenie azylu v novom konaní podľa § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle, po neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany, ide o rozhodovanie vo veci v podstate procesného charakteru a neposudzuje sa žiadosť o azyl v jej merite, teda sa ani neskúma, či sú splnené predpoklady na udelenie azylu alebo na poskytnutie doplnkovej ochrany. Konštatuje sa iba splnenie predpokladov uvedených v § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle. Ide teda výlučne o posúdenie

skutočností, či sa jedná o opakovanú žiadosť o udelenie azylu, či už v minulosti bolo o žiadosti o azyl právoplatne rozhodnuté a či od tohto právoplatného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov. Tá sa môže týkať jednak uvádzaných dôvodov žiadosti o azyl alebo sa môže jednať o závažnú zmenu pomerov v krajine pôvodu žiadateľa.

39. Primárnym dôvodom zamietnutia opakovanej žiadosti o azyl ako neprípustnej v zmysle § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle, ako uviedol žalovaný v preskúmanom rozhodnutí, bola skutočnosť, že na základe výpovede sťažovateľa, ním predložených dokumentov a dostupných informácií o krajine pôvodu bolo možné dospieť k záveru, že sťažovateľ odôvodnil svoju žiadosť o azyl rovnakými, resp. obdobnými dôvodmi ako v predchádzajúcej žiadosti, ktorou sa mu azyl neudelil podľa § 13 ods. 1 a neposkytla sa mu doplnková ochrana podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle. Sťažovateľ vo svojej výpovedi síce poukázal na nové skutočnosti týkajúce sa účasti na demonštráciách proti situácii v Libanone a proti vláde, ako aj na vyhrážanie a krádež auta zo strany príslušníkov hnutia Hizballáh, avšak túto výpoveď žalovaný nepovažoval za vierohodnú, resp. takú ktorá by viedla k podstatnej zmene skutkového stavu. Podľa názoru žalovaného tvrdenia sťažovateľa narušali vnútornú konzistentnosť jeho výpovede, nakoľko sú v rozpore s jeho predošlými výpoveďami zo vstupného pohovoru z predchádzajúceho konania.

40. V tejto súvislosti kasačný súd upriamil svoju pozornosť na celkový priebeh konania pred migračným úradom a to pri podaní žiadosti o azyl zo strany sťažovateľa ako i konania pri podaní opakovanej žiadosti o azyl.

41. Ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu sťažovateľ ako žiadateľ o azyl prvýkrát požiadal o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR z obavy o svoj život dňa 06.03.2022. Vo vyhlásení žiadateľa o azyl dňa 06.03.2022 sťažovateľ uviedol, že o azyl na území SR žiada z obavy o svoj život, lebo na Ukrajine, kde momentálne žije, je vojna. V Libanone sú nepokoje, preto chce žiť a pracovať na Slovensku. V dotazníku o udelenie azylu zo dňa 25.03.2022 sťažovateľ uviedol, že nie je a ani nebol členom žiadnej politickej strany alebo hnutia, o politiku sa nezaujíma. Na otázku, aby uviedol všetky dôvody, pre ktoré sa rozhodol požiadať o udelenie azylu alebo doplnkovej ochrany na území SR, sťažovateľ uviedol, že sa nechce vrátiť do Libanonu kvôli politickým a ekonomickým problémom; pretože jedna strana Hizballáh ovláda celý Libanon a žiaden človek tam nie je v bezpečí. Nemá možnosť ani na prácu. Chce žiť a pracovať v Európe, lebo tu sa cíti dobre a určite tu bude mať lepšiu budúcnosť. Na otázku, prečo sťažovateľ odišiel z Libanonu v marci 2020 uviedol, že v tom čase prestal v Libanone hľadať prácu, začala tam revolúcia, odpor voči štátu pre ekonomické a politické problémy. Do iného mesta (v tom čase) sa neuvažovalo presťahovať, pretože je to v celom Libanone rovnaké a celá krajina je pod kontrolou Hizballáhu. On osobne s príslušníkmi Hizballáhu do styku neprišiel. Celý Libanon žije v nepokoji, Hizballáh všetko ovládol, má ozbrojené zložky, venoval sa aj obchodu s drogami. V krajine bola veľmi zlá atmosféra, čo ho prinútilo z Libanonu odísť. Na otázku, obávate sa niečoho v prípade návratu do Libanonu, sťažovateľ uviedol, že sa obáva o svoj život. Nie že by mu hrozila smrť, ale sa obáva o svoju budúcnosť. Je to ako by ste žili vo veľkom väzení. Hizballáh ovláda všetko, už prinajmenšom konflikte sa strieľa. Žiadne iné dôvody sťažovateľ neuviedol.

42. Ako je ďalej v uvedenej veci zrejmé migračný úrad rozhodnutím MU-PO-1 15-26/2022-Ž zo dňa 26.06.2022 neudelil sťažovateľovi azyl podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle a súčasne mu neposkytol doplnkovú ochranu podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle. Žalovaný dospel k záveru, že sťažovateľ krajinu pôvodu síce opustil pre všeobecne zlú ekonomickú a politickú situáciu, kriminalitu a pre obavy z ďalšieho vývoja situácie v krajine v súvislosti s hnutím Hizballáh, avšak nič nenasvedčovalo tomu, že by osobne čelil akémukoľvek prenasledovaniu. Preto žalovaný v prípade sťažovateľa nepristúpil k udeleniu azylu v zmysle § 8 zákona o azyle. Rozhodnutie o neposkytnutí doplnkovej ochrany bolo odôvodnené tým, že sťažovateľ by v prípade nedobrovoľného návratu do krajiny pôvodu nečelil žiadnej forme vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle. Rozhodnutie MU-PO-1 15-26/2022-Ž zo dňa 23.06.2022 nadobudlo právoplatnosť dňa 18.07.2022, pričom proti nemu sťažovateľ nepodal správnu žalobu.

43. Následne, ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu, sťažovateľ dňa 24.08.2022 pred pracovníkmi Oddelenia azylu Policajného zboru Humenné opakovane požiadal o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR z obavy o svoj život, pretože na Ukrajinu, kde predtým žil, sa nemôže vrátiť pre prebiehajúcu vojnu a v Libanone pokračujú nepokoje. Na Slovensku by preto chcel pracovať a žiť so svojou manželkou. Podľa zápisnice zo dňa 24.08.2022 sťažovateľ uviedol, že o udelenie azylu na území SR žiada z dôvodu obavy o svoj život, lebo na Ukrajine, kde žil spolu s manželkou, je stále vojna a vrátiť sa tam nemôže a v Libanone pokračujú nepokoje. Za účelom zdôvodnenia súčasnej žiadosti o azyl bol so sťažovateľom dňa 02.09.2022 v Záchytnom tábore Humenné vykonaný vstupný pohovor, počas ktorého sťažovateľ uviedol, že všetky informácie, ktoré poskytol v prvom azylovom konaní sú pravdivé, presné a správne. Sťažovateľ opätovne prehlásil, že v Libanone nebol členom žiadnej politickej strany, hnutia ani inej organizácie, ani nevyvíjal žiadne politické aktivity, nakoľko sa o politiku nezaujíma a taktiež voči nemu nebolo vedené žiadne trestné konanie. K svoju sociálnemu profilu uviedol, že v Libanone navštevoval gymnázium v obci Al Marj, v administratívnej oblasti Beqaa a následne vysokú školu v odbore medicína - všeobecné lekárstvo. Na vysokoškolské štúdium sa najprv prihlásil v roku 2007 v Roštove na Done v Ruskej federácii, ktoré však neukončil a vo februári 2011 sa vrátil späť do Libanonu. V decembri 2011 sa pre ekonomickú krízu v Libanone odsťahoval na Ukrajinu, kde štúdium medicíny úspešne absolvoval na univerzite Karazina v Charkove. Po absolvovaní štúdia v roku 2016 sa na 3 roky opäť vrátil do Libanonu, kde sa oženil. V krajine však nenašiel zamestnanie, a preto býval u rodičov, kde pomáhal s pestovaním ovocia a zeleniny. V marci 2020 sa rozhodol aj s manželkou opäť vycestovať na Ukrajinu, kde následne od mája 2020 až do svojho odchodu z Ukrajiny vykonával lekársku prax v nemocnici v Charkove. Po ruskej invázii na Ukrajinu sa rozhodol aj manželkou odcestovať do SR, kde požiadal o medzinárodnú ochranu.

44. Počas pohovoru tiež zopakoval, že dôvodom jeho odchodu z krajiny pôvodu boli ekonomické, politické a bezpečnostné problémy. Mnoho bežných ľudí v Libanone vlastní zbrane, vrátane radikálnych náboženských skupín, ako napríklad Hizballáh, čo spôsobuje chaos a komplikovanú situáciu v krajine. Vo svojej aktuálnej žiadosti doplnil, že sa zúčastnil na niekoľkých protivládnych demonštráciách v septembri 2019 spolu so svojou manželkou. Následne sa jeho manželke začali telefonicky viackrát vyhrážať, pričom títo ľudia tvrdili, že sú z hnutia Hizballáh a požadovali, aby sa jeho manželka prestala zúčastňovať demonštrácií. Následne, koncom septembra niekto ukradol sťažovateľovi auto, pričom mu telefonicky oznámili, že sú z hnutia Hizballáh a stoja za touto krádežou a požadujú aby on prestal chodiť na demonštrácie, inak mu ublížia. Z týchto dôvodov sa obáva o svoj život zo strany členov Hizballáhu a nechce sa vrátiť do Libanonu. Iné dôvody svojej terajšej žiadosti neuviedol. Počas pohovoru tiež uviedol, že z Libanonu vycestoval legálne na svoj vlastný cestovný pas, ktorý si v Libanone vybavil sám bez akýchkoľvek problémov.

45. V odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaný uviedol, že žiadosť sťažovateľa posúdil komplexne. Sťažovateľ vo výpovedi síce poukázal na nové skutočnosti týkajúce sa účasti na demonštráciách proti situácii v Libanone, proti vláde, ako aj na vyhrážanie a krádež auta zo strany príslušníkov hnutia Hizballáh, avšak túto migračný úrad nepovažoval za vierohodnú, resp. takú, ktorá by viedla k podstatnej zmene skutkového stavu. Uviedol, že dané tvrdenie narúšajú vnútornú konzistentnosť výpovede menovaného, nakoľko sú v rozpore s jeho predošlými výpoveďami zo vstupného pohovoru predchádzajúceho konania. V predchádzajúcom konaní na otázky, či mal v minulosti problémy s políciou, armádou, úradmi alebo inými štátnymi orgánmi a či mal v minulosti problémy s niekým iným opakovane uviedol, že nemal s nikým problémy. Pri hlbšom skúmaní dôvodov, pre ktoré sa rozhodol opustiť Libanon práve v marci 2020, v predchádzajúcom konaní uviedol, že vtedy už prestal hľadať prácu a začala sa v Libanone revolúcia a odpor voči štátu pre ekonomické a politické problémy. Napokon na prípadný kontakt sťažovateľa s príslušníkmi hnutia Hizballáh uviedol, že s nimi neprišiel do kontaktu. Vplyv tohto hnutia na jeho život upresnil všeobecnou zlou situáciou v krajine. V prípade návratu do krajiny pôvodu sa obával o svoju budúcnosť ako takú, v súvislosti s celkovou situáciou v krajine, ale ako sám uviedol, nie z dôvodu, že by mu hrozila smrť. Žiadnym konkrétnym problémom nečelil.

46. Nakoľko sťažovateľ odôvodnil druhú žiadosť o udelenie azylu rovnakými resp. obdobnými dôvodmi, ako v predchádzajúcej žiadosti, ktorou sa mu neudelil azyl podľa § 13 ods. 1 a neposkytla

doplnková ochrana podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle, pričom od vydania predchádzajúceho rozhodnutia správneho orgánu nedošlo k podstatnej zmene skutkového stavu a ani nedošlo k podstatnej a závažnej zmene pomerov v krajine jeho pôvodu, žalovaný preskúmaným rozhodnutím podľa § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle zamietol jeho žiadosť ako neprípustnú. S týmto záverom sa kasačný súd stotožnil.

47. Sťažovateľ vo svojej kasačnej sťažnosti ako sťažnostný bod uviedol nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. Nesprávne právne posúdenie vidí sťažovateľ v tom, že správny súd nevyhodnotil situáciu v krajine pôvodu ako podstatné zhoršenie bezpečnostnej situácie od vydania predchádzajúceho rozhodnutia o azyle. Sťažovateľ má za to, že k zhoršeniu bezpečnostnej situácie od júla 2022 došlo.

48. Vo svojej kasačnej sťažnosti poukázal na aktuálne informácie v krajine pôvodu sťažovateľa týkajúce sa bezpečnostnej situácie, pričom uviedol, že z aktuálnych informácií o krajine pôvodu sťažovateľa (apríl 2023) je zrejmé, že od právoplatnosti rozhodnutia o azyle (prvého) došlo k závažnej zmene pomerov v krajine pôvodu sťažovateľa.

49. Kasačný súd v tejto súvislosti udáva, že za nové skutočnosti alebo zistenia nie je možné považovať akékoľvek nové skutočnosti alebo zistenia, ale len také, ktoré by mohli mať priamo dopad na postavenie sťažovateľa. Inštitút opakovanej žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany neslúži na upresňovanie či skutkové dopĺňanie predchádzajúcej žiadosti. Jej hlavným zmyslom a účelom je postihnúť prípady, kedy sa objavia také závažné skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť postavenie sťažovateľa, a ktoré nemohol uplatniť vlastnou vinou v predchádzajúcom právoplatne ukončenom konaní vo veci udelenia medzinárodnej ochrany.

50. Jedná sa o výnimku, ktorú je potrebné vykladať reštriktívne tak, aby bol rešpektovaný jeden zo základných princípov rozhodovania vo verejnej správe a síce princíp právnej istoty, resp. princíp res iudicata, resp. v danom prípade res administrata. Pri opakovanom podaní žiadosti o udelenie azylu je preto nutné dôsledne dbať na splnenie zákonných podmienok, ktoré majú na jednej strane garantovať určitú pridanú hodnotu novej žiadosti, čo môže viesť k inému rozhodnutiu ako je pri predchádzajúcej žiadosti, ale na druhej strane zabezpečiť, aby nedochádzalo k účelovému podávaniu opakovaných žiadostí, ako tomu nasvedčujú skutkové okolnosti prejedávanej veci.

51. Podľa názoru kasačného súdu pod podstatnou zmenou okolností vo veci je potrebné rozumieť nastúpenie takého stavu, ktorý by bol spôsobilý privodiť iné rozhodnutie vo veci. A teda nestačí akákoľvek zmena, ale rozhodujúcim faktorom je moment podstatnosti. Sťažovateľ nepredložil od právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenia azylu (od 18.07.2022) žiadne také skutočnosti, ktoré by sa mohli považovať za podstatnú zmenu skutkového stavu, a ktoré by ovplyvnili jeho postavenie.

52. Pre kasačný súd nie je bez právneho významu skutočnosť, že sťažovateľ v novej žiadosti o azyl uviedol aj ďalšie dôvody ako je účasť manželky sťažovateľa na demonstrácii, vyhrážanie, krádež auta sťažovateľa, avšak tieto okolnosti nastali ešte v roku 2019, preto ich nemožno považovať za právne relevantnú zmenu skutkového stavu. Tieto skutočnosti nastali ešte pred vydaním rozhodnutia MU-PO-1 15-26/2022-Ž zo dňa 23.06.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.07.2022 o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany, pričom nebolo preukázané, že by tieto skutočnosti nemohol predložiť bez vlastnej viny. Sťažovateľ mal teda v predchádzajúcom konaní možnosť tieto udalosti uviesť.

53. Kasačný súd je toho názoru, že žalovaný nepochybil, keď porovnal tvrdenia sťažovateľa s obsahom administratívneho spisu ku konaniu o jeho predchádzajúcej žiadosti o udelenie azylu a konštatoval, že v aktuálnom konaní nevyplývala žiadna podstatná zmena skutkového stavu. Rovnako vecne správne a zákonne rozhodol i správny súd.

54. Kasačný súd ďalej uvádza, že sťažovateľ poukázal vo svojej kasačnej sťažnosti na články z roku 2023. S poukazom na ustanovenie § 441 S.s.p. nebolo možné v tomto štádiu konania na tieto prihladiť.

55. Najvyšší správny súd SR po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom neboli dôvodné a nespochybnili vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

56. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší správny súd SR tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanému nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

57. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.